

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felolós szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előrefizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A nőkérdéshez. *)

Az utóbbi időben úgy a napilapokban, valamint a Gömör-Kishont cz. helyilapban, igen sokat olvastunk a nőkérdésről, miután sehol sem olvashattam azt, hogy mezőgazdaságunkra nézve minő nagy fontossággal bírna az, ha a nőnevelésnél a nőknek ez irányban való kiképzését is felkarolnák, nem mulaszthatom el, hogy hivatásomnak megfelelőleg a nőkérdésről mezőgazdasági szempontból el ne mondjam nézeteimet.

Társadalmunk modern fejlődése és intézményei a nő sorsát napról-napra jobban megnehezítik. A család megalapítás egyre szaporodó akadályokba ütközik ennek következtében, igen sok nő természetes rendeltetésétől elesvén, hajlék és oltalom nélkül marad. Igen sok pedig oly kereset módra van kényszerülve, mely sem testi erejének, sem szellemi képességének nem felel meg, sőt természetes rendeltetésétől elvonja őt.

A statisztika adatai bizonyítják, hogy azon nőknek a száma, a kik sorsukat önkeresményökkel óhajtják biztosítani, nagyon sokra megy. — Szerény nézetem szerint az indokolt tanítónői és nőorvosi pályát kivéve, nincs más tudományos pálya, a mely a nőt eredeti hivatásától, természetesen irányából ki ne zökkenené. Sajnosan kell tapasztalunk azonban, hogy igen sok nő női jellegétől megfosztva küzd, az őt meg nem illető foglalkozásban a mindennapi kenyérért

Ezen állapotnak kell tulajdonitanunk azután ama ferde irányt is, a melybe újabb időben a nőnevelés tereltetik. Nagyon sokan gondolkodnak olyformán, hogy mivel a nő jövőjét nem biztosítja férj és család, tehát fokozni kell a kereset képességét és alkalmatossá kell tenni oly hivatások betöltésére is, a melyeket eddig csupán a férfiak foglaltak el. Hiszen ha a nők nagy része ki is van zárva a családalapítás lehetőségétől: a háztartás gondjai és teendői alól őket senki és semmi fel nem mentheti. Ez az a kör és hivatás, a mely azoknak is megmarad osztályrészül, a kiktől a mostoha sors férjet és gyermeket megtagadott.

A nők önállósításának eszméje érthető, sőt jogos és tiszteletreméltó, csak hogy a természetesen kinalkozó utat nem volna szabad a tévúttal elcserélni. A nők pályaválasztásánál nem volna szabad elfelejteni azt, hogy nálunk: a földmivelő Magyarországon, ne a külföldi példák, hanem a mi viszonyaink lebegjenek szemünk előtt. Nálunk a vérmérséklet is más, de meg itt az egyes mezőgazdasági üzletágaknál, háztartásoknál, gazdasszonykodásoknál sokkal tágabb munkakör nyílik számukra, mint a nyugat bármely államában. Nálunk még mindig és még igen sokáig ismeretes lesz az a mondás: „Kevés a kéz és aránylag sok a föld,” a melyet okszerűen kell használnunk és jövedelmezővé tennünk. A föld okszerű kihasználásánál és a szakszerű kezelésnél a nő erős segítő társa lehet a férfinak, sőt egyes mezőgazdasági kulturáknál, mint önálló vezető társa is működhetik. Erre azonban irányítani, nevelni kell a nőt, ez az irány a multban a legelőkelőbb helyeken nemcsak méltányolva, de favorizálva is volt.

A magyar asszony büszkén vallotta magát feleségnek, azaz a férj fele segítségének, sőt nem egyszer megtörtént, hogy önállóan gazdaságokat vezettek elég szép sikerrel és eredménnyel. — Most mások a nézetek, módosult az izlés, a nevelés iránya pedig nézetem szerint helytelen és rossz utra tereltetett. A mindinkább terjedő pénzgazdaság, a mindinkább szaporodó városi háztar-

tás, a mindinkább divatba jövő új nőnevelési rendszer folyton apasztja nőink képességét az ő igazi hivatásukhoz: a háztartás okszerű vezetéséhez. Számatalan példa igazolja az életben, hogy a család romlásának a háztartás rossz és gondatlan vezetése volt az okozója. Joggal mondja a közmondás: „A mit a férj szekérszámra szállit be, a feleség kötényében viszi ki.” Jaj annak a háztartásnak, a hol a nő nem házias, dolgát nem elég szakértelemmel, gondossággal, körültekintéssel és odaadással végzi. A romlásnak, pazarlásnak és elharácsolásnak itt igen tag tere nyílik. A férj: a családapa, a gazda hiába fárad és izzad, hogy a háztartás nagy költségeit fedezhesse. Mégse telik. A drága anyag daczára a táplálkozás hiányos. A férj elegedetlen, a gyermekek nem diszlenek, a vagyon nem gyarapszik, az otthon nem vonzó.

Hány család jóléte, boldogsága szenved hajótörést a miatt, hogy a családanya nem kedveli, nem érti, nem gyakorolja az ő kötelességét: a háztartás vezetését. Ezen fontos ügyet tudás hiányában kénytelen idegen, sokszor hűtlen, ügyetlen, pazarló kezekre bízni. Kiszámíthatatlan, mennyi existencia veszélyeztetik, mennyi vagyon harácsolatik el ezen az úton, a családok és társadalom legnagyobb kárára. Ezzel szemben azonban bátran állíthatom, hogy egy művelt nő, aki élete hivatását komolyan feltudja fogni, takarékos és gondos, háztartásában otthonos, a családra nézve valódi kincs és nagy áldás, melynek hiánya pótolhatatlan. Igen sokszor aranybányát nyit a család számára és megtakarítása folytan nem egy forint kerül a takarékpénztárba a család javára. Ilyen nő, ilyen derék asszony az összes nemzetek között legtöbb volt nálunk Magyarországon. Most — mondják apad a számuk. Ami nézetem szerint nincs helyesen és ezt mindenki beláthatja. Érzik ezt a házassulandó férfiak: félnek a „drága” nőtől és így vonakodnak a nőszüléstől, érzik ezt számos családapa, nem győzvéen háztartását költséggel; érzik ezt számos nő, ki — ily tapasztalatok folytan — vén lánynak marad; de sajnos, legjobban érzik ezt a földbirtokos, a bérlő és különösen a gazdatiszti osztály, amennyiben a földbirtokosok, bérlők és gazdatisztek háztartásában, sőt még a protestáns vallású papok, falukon működő néptanítók, körjegyzők és tisztviselők háztartásában is igen sokáig fog a terménygazdaság uralkodni.

A gazda kénytelen háztartásának legnagyobb részét saját termelés útján fedezni. A természetes ezen köre pedig kizárólagosan a nő, a háziaszony hivatásához tartozik. Könnyen elkezelhető mive válik egy falusi háztartás, melynek élén életre való, gondos, felügyeletben avatott és a háztartásban jártas nő nem áll. Mivel vagy kivel pótolható az? Ily nővel a falusi gazda nem megáldva, de megverve van. S a netaláni hozományt a háztartási túlkiadás rövid időn elnyeli, a szerelmet pedig felváltja az elégedetlenség.

Ezekből látható tehát, hogy bármily rangú és rendű falusi gazdára nézve valódi életkérdés: kaphat-e oly feleséget, kire a nagy háztartás kezelését és vezetését jólélekkel és sikerrel bízhatja. Ha a ház urnője vagy gazdasszonya nem tudja irányítani, esetleg sajátkezűleg végezni termelésének azon körét, mely vezetése, ellenőrzése alá tartozik és ha nem tudja kihasználni terményeinek tetemes részét, ugymint a zöldséges és gyümölcskertet, a káposzta, burgonya és kenderföldet, a tehén, sertés és baromfiól jövedelmét, úgy a háztartás jövedelme lényegesen csökken. A jelenlegi nehéz mezőgazdasági viszonyok a családfő tevékenységét más irány felé terelik, tehát nem foglalkozhatik azoknak a mellék gazdasági termékeknek a kihasználásával. Ez a házi-

asszony hivatásához tartozik. Az ily módon előállítható anyagot a nőnek kell illően karban tartani, kezelni, conserválni élvezetre, használatra, illetve értékesítésre jól elkészíteni. Mivel e termények egyrésze eladásra lévén szánva, hogy így a család jövedelme szintén szaporodjék, az eladás körüli fortélyok kiismerése az értékesítés mikénti módja szintén az asszony kötelességei közé tartozik. Tanulságos példaek említhetem, hogy Keskemét város hatalmas gyümölcsexportja, mely némely évben 1000000 kosárnyi szállítmányban nyilvánul, tetemes részben a nő munkájának köszönhető. A nap folyamán szedett és kosarakba valogatott gyümölcsöt, mely a reggeli vonattal szállíttatik tovább, már hajnalban két óra után kosarakban piacra viszik; a kosarak mellett a cseléden kívül ott van maga a gazdasszony is. A jó gazdasszony példája, mint azt igen sok esettel bebizonyíthatom, imponálólag hat alkalmazottjaira és cselédjeire is, az ily helyeken a cselédviszonyok kedvezőbbek, a cseléd nem válogató a munkában, kifejlődik benne a kötelességérzet s a munkaszeretet. Igaz, hogy jobban is fizetik, mert ilyen helyen van miből. A munka által szerzett pénzt mindjárt jobban meg is becsüli a nő, tehát a háztartás körüli munka anyagi tekintetben is nagyfontossággal bír. Miután pedig az elfoglaltság erkölcsileg is nagyon fontos jelenség, mivel a dologtalanság rendszeren rossz tanácsadó szokott lenni, iparkodnunk kell a jelen és jövő nemzedeket dologra szoktatni. Magyarország lakosainak háromnegyed része foglalkozik östermeléssel, miért is nagyon indokoltnak találok, hogy nőnevelésünkkel kapcsolatosan létesítsünk háztartási és gazdasszonyképző iskolát, a hol taníttassék meg a fiatal női nemzedék arra a fontos munkakörre, mely igen soknak osztályrészül fog jutni egész életén keresztül. Mert elvitáztatatlan tény az, hogy a nőnevelés módja akkor legjobb, midőn az őt természetes rendeltetésére képesíti.

Igaz, hogy a nőknek nagy része a jelenlegi súlyos viszonyok közepette, a családalapítás lehetőségéből ki van zárva: de a háztartás gondjai alól fel nem menthetők. Ezen hivatás még ma is legjobban biztosíthatja nekik a tisztességes megélhetést még azoknak is, a kiktől sem szerető férj, sem halás gyermekek nem gondoskodnak. Mert a legrosszabb esetben is, ha a nőnek nem akad — vagy időelőtt elhal férje és anyagiakkal kell küzdenie, mindig van alkalom arra, hogy egy háztartáshoz kellően értő, a munkától nem idegenkedő tisztességes nő — mint háztartónő jó alkalmazást nyerjen. Mert ilyenekben nagy a szükség, továbbá mint tejgazdaságok, sajtygyarak, baromfi telepek, gyümölcsös kertek stb. gazdasági melléküzemek kezelői önállóan is működhetnek. — Ha tehát tekintetbe vesszük a fent írottakat, továbbá azon körülményt, hogy a városi háztartások, a ferde társadalmi viszonyok — sok esetben a gondatlan szülők vezetése — nem teszik lehetővé serdülő lányainknak a háztartásban való beavatást, befogjuk látni, hogy a serdülő lányoknak, akik legkevesebb tudják előre hogy a sors, illetve szívek választottja hova vezet majd őket, okvetlen szükségük van a sokoldalú kiképzetésük mellett arra, hogy külön háztartási iskolákban is oktatást nyerjenek. Hiszen ha a társadalom jónak és kivihetőnek találta a nőket az egyetemre küldeni, leánygymnasiumokat és több hasonló iskolákat kiképzetésükre felállítani, reményem és hiszem, hogy fog találni eszközt és módot arra, hogy leányaink megfelelő felügyelet, gondos vezetés mellett háztartási iskolában is nyerjenek oktatást.

Eme kérdést ma már nem üthetjük el egyszerűen azon felelettel hogy: a háztartásnak leg-

*) Multkori vezércikkünk visszhangjaként ezen cikk nyomtatása közben egy másik figyelemreméltó, okos válasz is érkezett, melyet lapunk jövő számában közlünk. Szerk.

jobb iskolája maga a családi kör, a magán háztartás; legjobb mestere a család-anya s legjobb rendszer az ottani nevelés. Mert ezen iskolában, sajnos, igen sokszor nagy a fogyatékoság — az oktató maga, az oktatás módja, szűk köre és az alkalom hiánya miatt.

Igaz, hogy sokaknál megvan a jóakarát, de a körülmények nem megfelelőek ahhoz, hogy azt keresztül vihessék, a legtöbb család-anyaknál azonban azt látjuk, hogy engednek az áramlatnak s áldozatok árán szerzik meg gyermekeik boldogtalanságát. Nem lehet szemet hunyni az előtt, ha egy kis jövedelmű hivatalnok, iparos vagy polgári családban a sport, az örült divat, nagyzási hóbort vagy a cifrázkodás dominál, az ilyen helyen az anyagi romlásnak okvetlen be kell következni, itt rövid időn az elégtelenség üti fel tanyáját, amelyet követ egy erkölcsi romlás. Példákkal a napilapok bőségesen szolgálnak.

Ez a jelenség az, mi a jóslatot a jövőre nézve keüvezőtlené teszi és igen könnyen okozója lehet nemzetiségi és társadalmi bajaink egyik sötét képeinek: a családalapítástól való tartózkodásnak. Ha tehát tekintetbe vesszük azon körülményt is, hogy a városi lányok, nagyjából a jobbmodu falusi lányok közül is, számosan 14—16 éves korukig, sőt később is felsőbb tanintézetekben maradnak, ahol ezen hosszú idő alatt — s épp a legfogékonyabb korban — a házi körtől és teendőktől távol tartatnak, szellemük tevékenysége, gondolkodásuk iránya, szokásaik s izléseik elvezettetnek a háztartásnak egyszerű, sokszor prózai és terhes teendőitől, okvetlen gondoskodniuk kell arról, hogy a társadalom, a családok és az állam javára a nőképzés rendeltetéséhez méltóan haladjon. — Segítsünk a tapasztalt hiányokon oly módon, hogy az elméleti oktatás mellett a gyakorlati kiképzés is érvényesüljön.

Barátkozzanak meg a szigorú képű tanárok és tanárnők, nagytekintélyű és tiszteletreméltó paedagógusok azzal az eszmével, „hogy a nőnevelés módja akkor legjobb, midőn a nőt természetesen rendeltetésére képesíti.“ Ugy vélem, hogy a nőegyletek célja és programja is értékeesebbé és tartalmasabbá válna az által, ha munkaprogramjába felvenné a háztartási és gazdaszonyt képző iskolák vagy tanfolyamok mikénti létesítésének eszméjét.

Szent meggyőződés, hogy szerencsés, vagy helyesebben éles szemmel letesített ily nemű intézmények igen nagy és kiterjedt eredményt tudnának fölmutatni, mivel szerintem nem az eszközök nagyszerűsége tesz egy intézményt értékesé, de annak tényleges productivitása. Csak a kezdet nehéz, mint a kiültetett csemeténél, mely azután kizöldül, gyümölcsözik, örömet kelt azokban, kik éreznek, gondolkodnak.

Fekete Pál.

A roznói egyházmegye új püspökének beiktatása.

A mi múlt év december hó 21-én Rómában a „Sixtina“ kápolna szent falai között végbement a három magyar püspök felszentelésével, az bennünket is igen közelről érdekel. Sőt mi teljességgel mint Gőmör-Kishontmegyeiek elmondhatjuk, hogy egyházfejelmünk egyik volt azon nevezetes és szereplő egyéniségek között, a kit X. Pius pápa Ó szentsége e szavakkal áldott, illetve kent fel püspökké: „Aceipe Spiritum Sanctum! (Vedd a szentleket!)

Nagy eseményt képez nemcsak vallásunk történelmében, de a katolikus hívők között is az, ha egyházmegyéjük püspököt változtat. A három magyar püspök egyszerre való felszentelése pedig valósággal világeseeményt képez, mert ősapáink ősapjai, de sokat mondok, hogy első királyunk, Szent István óta sem történt ez meg magyar püspökökkel.

E világeseménynek folytatása f. hó 14-én nyert befejezést a roznói székesegyházban, hol az nap lett installálva Sipeki Balázs Lajos, a roznói egyházmegye új püspöke, ki ugyancsak e napon mondotta el székesegyházunkban az első püspöki szent miséjét.

Már kora reggel, a 14 fokos hideg dacára is Roznyó főtere élénk képet mutatott. Egyes épületeken ott függött a mi büszkeségünk: a tricolor, jelentvén, hogy ma az egyházmegye nemcsak egy hitbuzgó főpapot, a megye főpásztorát, hanem egy nemes magyar érzelmű hazafinak is dicső és örök emlékezetben fennmaradandó beiktatását ünnepli.

A székesegyházat hívők és érdeklődők serege tölti meg: a püspöki megye új egyházfejének a székesegyházba érkezését a harangok zúgása jelezte.

A székesegyházban a káptalan élén a papság sorfalat képezvén, várta a daliás termetű főpásztor, kit a székesegyház ajtajában egy főpap keresztel és szentelt vízzel fogadott, mely után néma csendben szentelte meg a közelben eső híveket az új püspök; kezeivel áldást hintve a népre, haladt tovább a papi sorfal között a főpapság és titkárja által kísérve a templom szentélyébe elhelyezett püspöki trónjához, a hol díszes ornatust öltve magára, pásztorbottal és püspöki süveggel disztitett fel.

A szokásos imák után felolvastott az apostoli király kinevezése és a pápai megerősítés; ez után ékes latin szövegű beszédet intézett a papsághoz. Mire szintén latin szavakban Podraczy felszentelt püspök és nagy-

prépost válaszolt, végbefejezéssel a „Osculum pacis“, a „béke csókja“ zárta be a czeremoniális ünnepélyt. Mely után a püspök számos és díszes segédlettel mondotta el szent miséjét.

E magas ünnepélyt lélekre hatóan emelte Sztanik Gusztáv székesegyházi karnagy által vezetett énekkar és az általa virtuozitással eljátszott és a kar által gyönyörűen előadott „Jesu, Jesu dulce memoria“ című ének, K. Kemptner által zenésített dallammal. Mise után áldás, áldás után az új egyházfő szent beszéde következett, a mit a szószékről intézett az egybegyűlt hívek seregéhez. Fejtegetve szavaiban a püspök köteleit stb.

Nehéz volna e magasatos és főnkelt szavakat nekem — az egyszerű embernek — tollba venni és azt megközelítőleg is elmondani. Mert hisz e szavak a mély tudományt a bölcsességgel foglalták magukban. Üdvöt, reményt, szeretetet, bizalmat és örök kötelezettséget gerjesztettek a hívőkben; benső szeretetet és magas megbecsülést teremtettek lelkünkben az új főpásztorunk iránt. A szent beszéd befejeztével az ünnepi aktus 1/2 12 órakor ért véget. Sokunknál örök emléket fog képezni ezen ünnepélyes beszéd, egyházmegyénknek pedig fejlődési viszonyait nagy reményekre jogosítja fel.

Es most még e szérény kívánságunkat intézzük hozzád szeretett Atyánk! Légy lelkünk vezére, hitünknek fényesen tündöklő csillaga, néped bátorítója, támasza, gyámolója és oltalmazója. Emeld magasan felszentelt kezeidben vallásunk symbolumát, a szent keresztet, a küzdők feje fölé, hogy töléd a hitben, reményben, szeretetben és vallásunkban bátorságot nyerjünk; légy tanítónk, védőnk és oltalmazónk!

És téged, mint Isten kedvencét nehéz munkádban a Mindenható örök ifjú étellel, pezsgó erővel és isteni szellemmel áldjon meg!

Szeress bennünket, mert a te szereteted erőt ad nekünk arra, hogy utaidon követhessünk és hűek legyünk nemcsak hozzád, hanem szent hitünk törvényeihez is.

Az Isten hozott és az Úr Jézus oltalma kísérje a te atyai lépteidet!

Szűts István, jölészi r. k. néptanító.

A kaszinó közgyűlése.

A rimaszombati kaszinó — városunk és vidéke intelligenciájának második otthona — f. hó 14-én tartotta alakuló közgyűlését.

Sok szó esett az utóbbi időben különösen az indokolatlan mozgolódásokkal kapcsolatban ezen kiváló társadalmi intézményünkről, mely tagjai közé sorozza városunk és vármegyénk számos vezérférfiát s mely leginkább hivatva van arra, hogy e város és nagy vidéke társadalmi, hazafias és kulturális mozgalmában és fejlődésében vezérszerepet vegyen.

A régi ódon, füstös helyiségekből a kaszinó — hála az egyszerűségben és magas gondolkodásában kiváló elnöknek: Kubinyi Aladárnak s a körötte csoportosuló vezérférfiaknak — átköltözött egy modern, szépen felszerelt, minden kényelmet biztosító kellemes helyiségbe. — Azt hitte volna az ember, hogy a tagok csak úgy csődülnek majd a lakályos és nagy áldozatokkal berendezett otthonba, melynek felszerelési és egyéb költségei felémésztették a régóta összekuporgatott fillérek jó részét.

Azonban nem így történt. Alighogy megmelegedtünk az új kaszinóban, kezdtek sugni-bugni és hamarosan kipattant, hogy többen vannak, kik a helyiségekkel meg lennének elégedve, de azt látják, hogy az ósdi szellem is behurcoltatott a kaszinóba s ezt kifogásolják. — Továbbá az sem tetszett, hogy a tagsági díjak be nem fizetése s a haladással járó költségtöbblet oly helyzetbe sodorták a kaszinót, hogy kilátásba kellett helyezni a tagsági-díj felemelését.

Igy támadt a harmadik, illetve a negyedik kaszinó létesítésének eszméje, mely ellen és a békés kiegyenlítés érdekében mi is felemeltük szerény szavunkat s különösen jótékony hatással volt a mozgalom ellensúlyozására az összehívott közgyűlés és az elnök intervenciója.

Most, a 14-én megtartott közgyűlésen, a mutatkozott ellentétek elsimultak. Legalább látszólag megoldást nyert a kényes kérdés azzal, hogy a tagsági-díj a régi maradt és a mozgalom vezetőinek személyi kívánalmái is kielégítést nyertek.

A megoldás egy igen lényeges sarkpontja az, hogy Kubinyi Aladár megmaradt az elnöki székben s tovább vezetheti az ő tapintatosságával, mindig tárgyilagos, mérséklő és nyugodt temperamentumával a kaszinót.

Es mikor őt elhatározásában szívből üdvözlőjük s kijelentjük, hogy a tisztikar és választmány működése elé teljes bizalommal és a legszebb reményekkel tekintünk, átadjuk a szót tudósítónknak, ki a közgyűlésről ezekben referál.

* * *

A kaszinó f. hó 14-én tartotta rendkívül népes alakuló közgyűlését, melyen száznál több tag jelent meg.

Kubinyi Aladár elnök meleg hangon üdvözlöi a közgyűlést s a jegyzőkönyv vezetésére felkéri dr. Gyürky Pált. Alkalmi elnöktől Molnár József indítványára az agg Baksay István kir. tanácsost választották meg, ki a bizalmat megköszönve, felkéri Kubinyi Aladárt jelentése megtételére.

Az elnök következőkben terjeszti elő jelentését: A kaszinó múlt évi állapotáról következőkben van szerencsém jelentést tenni:

Kaszinónk múlt évi életfolyamata nehéz és változatos volt.

Hosszas erőgyűjtés után, nehezen sikerült elérnünk, hogy kaszinónknak hozzá méltó „otthont“ biztosíthattunk, és most kezdenek megmozogni alapjai egyeletünknek.

Az áldatlan politikai viszonyok szaggatják szét a társadalmi életet!

Az egyensúly megbillent, a széthúzó elemek erőre kaptak és érvényesülni törekcszenek.

A társadalmi élet erejét, funkcionálásainak összhangját kell megmentenünk és megerősítenünk, mert egészséges és erős társadalmi élet nélkül az állami intézmények gyökerei is megfognak bénulni; hiszen az állami intézmények gyökerei az életnedvet, a lüktető vért a társadalmi életből szívják. — És nem lesz feltámadás!

Tagjaink száma az előző évekhez hasonlóan most is 175—180 között váltakozott.

Helyiségeink azonban nem voltak látogatva. Sajnosan kellett tapasztalunk, hogy tagjaink a tagdíjakra vonatkozó fizetési kötelezettségeiket is elhanyagolták.

Kártyából, billiárdból, kugliból stb. származó jövedelmeink pedig a minimálisra szállanak le; az előző évek bevételeitől nagyon tetemes eltérést mutatnak.

Az egyleti élet lehangolt, kihalt volt.

Szokott lelkesedéssel a tagok tömeges részvétele mellett megünnepeltük március 15-ét, a nagy napok évfordulóját; azután minden csendes lett.

Bár a múlt év elején egyeletünk egy kitűnő zongorát szerzett be: ez a zongora eddig még néma maradt, mintha húrjai elszakadtak volna!

Majd mozgalom indult meg, hogy városunkban az eddigieken kívül egy új társadalmi egyelet alakuljon.

Teljes elismerés illeti különösen a vezetőket, kik belátták azt, hogy ma nem a társadalom széthasítására, de annak összeforrasztására van szükség — és a mozgalom leszerelt!

Egyeletünk vagyoni helyzete ennek a nehéz évnek a tűzpróbáját is kiállotta.

Ha hátralékos tagdíjaink a múlt évről befolytak, a folyó kiadásainkat fölösen fedezik.

Törzsvagyonunk a múlt évhez képest nem változott; abból nem költöttünk el semmit, azt megőriztük.

Eljutottunk azonban ahoz a ponthoz, a midőn egyeletünk fennállását, consolidálását biztosítanunk kell, vagy a tagok számának emelésével vagy tagjaink erősebb megadóztatásával.

Ez év új alakulás kezdő pontja!

Tisztársaim nevében is hálás szívvel köszönöm meg azt a megtisztelő kitüntetést, melyben több, mint egy évtized óta mindig egyhangúlag részesíteni kegyeskedtek, — azt a meleg együttérzést, a mely úgy bánatomban, mint örömben irányomban mindig megnyilatkozott.

Megbízatusunk lejárván, állásunkról ezennel lemondunk.

Tiszteletteljesen kérjük a közgyűlést, méltótasék beszámoló jelentéseinket meghallgatni és az egylet jövőjét erősebb és biztosabb kezekbe letenni!

Az éljenzéssel fogadott elnöki jelentés után Gyürky Pál dr. előterjeszti a számvizsgáló bizottság jelentését, mely azt javasolja, hogy a hátralékos tagsági díjak Dr. Ráróssy ügyész útján, részben polgári uton dr. Gyürky Pál által behajtassanak: az elhalt és eltávozott tagok hátralékos díjai töröltessenek. A múlt évi számadás szerint bevétel és kiadás 26 korona 96 fillér egyenleggel mint maradvánnyal együtt 6024 korona 20 fillér. A vagyon pedig 1911 korona 50 fillér.

A közgyűlés a számvizsgáló bizottságnak és a pénztárnoknak elismerése kifejezése mellett a felmentvényt megadja.

Elnök bejelenti, hogy az alakulás céljából kibocsátott 197 tag jelentkezett, s így, miután a létszám előreláthatólag eléri a kétszázat, a tagsági díjat a régi 20 koronában kéri megállapítani.

A normál költségelőirányzat már ez alapon készült, s e szerint a szükséglet 1906-ban: rendes kiadás: 5248 korona, rendkívüli 1050 korona, összesen 6298 korona. Fedezet: rendes bevétel: 4225 korona, rendkívüli: 2095 korona, összesen 6320 korona. Egyenleg mint maradvány: 22 korona.

Ezt a költségelőirányzatot a közgyűlés elfogadta s Molnár József indítványára határozatlan kimondotta, hogy a kaszinó nem meghatározott időtartamra, de állandó jelleggel megalakult.

A tisztújítás megejtésénél Molnár József indítványára egyhangú lelkesedéssel Kubinyi Aladárt választották meg elnöké, ki, bár elhatározott szándéka volt az, hogy a tisztet többé nem vállalja, miután olyan kívánságok nyertek kifejezést, hogy ő a társadalmi összeforrást mozdítsa elő, ez elől nem zárkozhatik el, meghajlik a közbizalom előtt, belép a harezvonalba s ott küzd addig, míg a város intelligenciája kívánja; azonban a közgyűlésre hárul a köteleesség, hogy őt működésében segítse. Végül köszönetet mond Baksay István kir. tanácsosnak a gyűlés eddigi böles vezetéseért.

A választmány által kiküldött bizottság működéséről dr. Veres Samu tett jelentést, mire egyhangúlag megválasztották alelnökké: Samarjay János eddigi igazgatót, igazgatóvá: Medveczky Sándort, pénztárnokká: Zachar Gusztávot, ügyészsé: dr. Ráróssy Gyulát, jegyzőkké: dr. Gyürky Pált, dr. Csernay Dánielt, dr. Wallentinyi Dezsőt és dr. Institórisz Endrét.

A választmány megalakítása nagy érdeklődés mellett végre szavazás útján. Beadott 89 szavazat. Megválasztották: Abonyi Pál, Baksay István, Baksay József, Barna Imre, Bleyer Leó dr., (új) Bodor István, Bornemisza László, Cseh István, Czinke István, Dapsy József, Emöky Adolf (új), Fábry János, Farkas Ábrahám, Farkas Zoltán, Geduly Géza (új), Gyürky Pál, Hamvai Zoltán (új), Institórisz Endre, Istók József (új), Jugan Gusztáv (új), Kármán Aladár dr., Kern Adolf (új), Komáromy Géza (új), Kolbay Sándor, Kubinyi Ferencz, Kovács László dr., Kubinyi Andor, Lengyel György, Lengyel Samu, Lichtschejn Adolf dr., Lócsy Ödön (új), Löcherer Tamás dr., Lukács Géza, Madarász Pál, Máriaassy László, Mesko Miklós dr., Molnár József, Ragályi Géza, Ragályi István, Soós Gyula (új), Szakall Vincez, Szemann Endre, Szomolnok Antal, Törköly József, Törköly József dr. (új), Veres Samu dr. és Zehery István dr.

Ezzel a közgyűlés az elnök zajos éltetésével véget ért, előbb azonban dr. Csernay Dániel, mint az új kaszinó létesítésére indult mozgalom egyik vezetője, rövid

beszédében kijelentette, hogy ezek után városunkban új kaszinó létesítése nem jogosult s ez nem is fog létesülni.

Meghívó

a gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület folyó hó 30-án, kedden délután 2 órakor Tornallyán, a kaszinó helyiségében tartandó

igazgató választmányi ülésére.

Tárgyak:

1. Egyesületi titkár lemondása.
2. Titkári állás betöltése.

Putnok, 1906. január 15.

Dr. Lakner László,
titkár.

Kubinyi Géza,
elnök.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátrálékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátrálékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

A főispán lemondása. A fővárosi lapokban olvassuk a következő sorokat: „Gömörvármegye főispánja, Hámos László még 1905. év elején beadta állásáról való lemondását és annak elintézését többször meg is sürgette. Azonban a megye közönségének ismételtén kifejezett egyértelmű kívánságára s a közgyűléseken egyhangúlag hozott bizalmi nyilatkozatok folytán állásában megmaradt. A változott viszonyok mégis arra bírták, hogy deczemberben újra bejelentsé, illetve megsürgesse lemondásának elintézését; miután ez mindeközéig késétt, január hó közepén — most — szóbelileg és írásban is újra a kormány rendelkezésére bocsátotta főispáni állását. Aggódva és érthető szorongással várja most a vármegye közönsége az eredményt, mert általában igen fájlnak, ha Hámos László főispán, ki 15 évi működése alatt az egész vármegye osztatlan elismerése mellett sikeresen működött a közbéke biztosításán — megválnék állásától. Tapintatos és mindig nyugodt magatartásával, szerencsés modorával sikerült az itt-ott mutatkozó ellentéteket elsimitania és kiegyenlíteni s a közügyek terén is minden képességeivel munkálta a vármegye érdekét; a közóhaj az volna, hogy a megye békéje érdekében is megmaradjon a főispáni székben, mert a nemzeti állameszme ez exponált végvárában a béke megzavarása igen komoly és beláthatatlan veszedelmeket idézhetne elő.”

Fábr János ünneplése. Lélekemelő szép ünnepély folyt le folyó hó 19-én d. e. 11 órakor a helyb. egyesült protestáns főgymnázium dísztermében, a mikor pelszüci Hámos László főispánunk nyújtotta át Fábr Jánosnak a legközelebb kir. tanácsosi címmel kitüntetett agg tanárnak és a gömörvármegyei múzeum igazgatójának a kitüntetésről szóló kéziratot. Pontban 11 órakor érkezett meg a főispán a megyeházáról kíséretével: Lukacs Géza vm. főjegyző, Druisner György kir. tanfelügyelő, Komáromy István tb. főszolgabíró, lapunk felelős szerkesztője és Gundelfingen József főispáni titkárral. Az érkező főispánt az igazgatósági szobában Loysch Ödön igazgató fogadta a tanári kar élén. A díszteremben jelen voltak: az ünnepelt kir. tanácsos, özv. Bernáth Gyuláné, Kerekes Dezsőné, dr. Zehery Istvánné, az ünnepelt leányai és unokája dr. Baksay Dezsőné, továbbá Kubinyi Aladár kuriai bíró, Baksay István kir. tanácsos, eszti Molnár József, csetneki Gyürky Pál, Czinke István, dr. Zehery István, dr. Baksay Dezső és az egész tanári kar. A főispán szívhez szóló szép szavakban fejtegette Fábr János érdemeit, kit nem a politikai pályán, de 47 év alatt a tanítás terén és a gömörvármegyei múzeum ézsenge intézmény megteremtése és továbbfejlesztése körül kifejtett buzgó munkásságáért ért a legmagasabb királyi kitüntetés. Kívánja neki a kitüntetésről szóló okmány átnyújtása mellett, hogy még igen sokáig jó egészségben legyen alkalma munkálkodni a baka, a vármegye, a város javára, a gömörvármegyei múzeumot, e nemcsak kulturális intézményt magas színvonalra emelni. A könnyeket fakasztó szép szavak után Fábr János az agg tudós meghatottan köszöni és fogadja el a legmagasabb kitüntetést. Nem feltűnési vágyból s ugymond talán nem is kötelességből munkálkodott, de az ő egyéni szomja parancsolta a munka mezejére s ez vezérelte minden időben, igen boldognak fogja magát érezni, ha még továbbra is munkálkodhatik. Igen nagy öröme, midőn széjjel tekinthet és látja, hogy mily nagy az osztozott száma, kikkel tanári pályáján együtt munkálkodott a tanügy terén és midőn tanítványaival látja magát körülvevé. Ez ad neki erőt a jövőre és igyekezni fog továbbra is tőle telhetőleg munkálkodni. Ez után Kubinyi Aladár kuriai bíró üdvözölte röviden magvas szavakban. Megható jelenet emelte az ünnepély értékét, midőn a beszédek elhangzása után az ünnepelt a pár évvel a kir. tanácsosságban is idősebb agg tanár testvérét Baksay Istvánt megölelte, megcsókolta és azt kívánta neki: „Pista, mindig előttem jártál, most is azt kívánom neked, hogy még sokáig haladj előttem.” Mire az ősz Pista bácsi azzal válaszolt neki: „Én pedig viszont azt kívánom neked János, hogy még sokáig követhess engemet.” Ez után egyenkint járultak az ünnepelthez, ki meghatva szorított kezét mindenkivel, mire az ünnepély véget ért.

Megbízás. A m. kir. igazságügyminiszter a helybeli kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul kinevezte Pongrácz Dezső eddigi h. vizsgálóbíró, a bírói kar egyik ambíciózus és szép képzettségű tagját. A helyettes vizsgálóbírói teendőket ellátásával az eddigi vizsgálóbíró: Cseh Istvánt bízta meg, kinek e téren való sikeres működése elismerést érdemel. Az ő vizsgálóbírói munkássága idejére esett a csetneki rablógylókosság, a konzervgyári sikkasztás stb. stb. igen fontos és sok fáradságot igénylő ügy vizsgálata.

Kinevezés. A földmivelésügyi m. kir. miniszter dr. Lakner László okl. gazdász, putnoki lakost a gömörvármegyei gazdasági egyesület titkárárt állattenyésztési segéd-felügyelővé nevezte ki s megbízta Székesfehérvár székhelyűl a Fejér- és Veszprém vármegyékre terjedő XXII. állattenyésztési felügyelőség vezetésével. — Ezzel egyidejűleg arról értesülünk, hogy a megüresedett titkári állásra Fodor Gusztáv abafalai földbirtokos fia Fodor Jenő, az aradmegyei gazdasági egyesület fiatal, tehetséges titkára pályázik, kinek megválasztása bizonyos.

Halálozás. Kosza Zoltán, Coburg hercegi birtokai uradalmi főtitkár f. hó 16-án, midőn a gazdaságba körültekintés céljából kikocsizott, szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Bennünket annyiban érdekel a gyász, hogy az elhunyt hosszú időn át a Csobánka pusztai gazdaságban mint intéző működött és előzőkeny finom modoránál fogva általános tiszteletnek örvendett. Hulláját Miskolcra szállították, hol f. hó 18-án nagy részvét mellett helyezték nyugalomra az ottani családi sírboltban.

Allami jutalom. Szelecsényi János helybeli asztalos segéd, ki Hollósy József asztalos mesternél 23 év óta dolgozik, 100 korona állami jutalomban részesült. Az ipartestület elnöksége a jutalmat f. hó 28-án d. e. adja át.

Közgyűlés. A rimaszombati izraelita hitközség f. hó 14-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgya volt dr. Bleier Leo elnök és választmányi leköszönése folytán a tisztújítás megejtése. — A közgyűlés, melyen 80 hitközségi tag volt jelen, elnökké egyhangúlag nagy lelkesedéssel dr. Cziner Miksa ügyvédet választotta meg, alelnökké szintén egyhangúlag Weisz Adolft, pénztárnokká szavazat többséggel Kosiner Vilmost, ellenőrré egyhangúlag Reintz Zsigmondot, templomgondnokká Blumenthal Lajost és Pollák Lipótot. — A közgyűlés a leköszönt elnöknek és választmányának bizalmat szavazott, egyszersmind dr. Cziner Miksa indítványára dr. Bleier Leo volt elnököt egyhangúlag szavazás mellőzésével választmányi tagnak választotta meg. Választmányi tagokul választottak továbbá szavazás útján: Blau Vilmos, Braun Gábor id., Braun Zsigmond, dr. Fráter Sámuel, Galambos József, Grószinger Miksa, Haas Salamon, Holländer Lajos, Hozelitz Salamon, Jellinek Bertalan, dr. Kármán Aladár, Kohn Albert, Kohn Sámuel, Reisz József, Steiner Salamon. — Pottagokká: Einhorn Károly, Enyedi Miksa, Lefkovicz Ferenc.

Halálozások. Kovács Ferenc helybeli borbély iparos f. hó 17-én 38 éves korában elhunyt. F. hó 19-én temették el polgártársai nagy részvéte mellett. — Kiterjedt család-gyászolja. — Novek Emil zlatnói üveggyáros, — ki hosszú ideig vezette az újantálvölgyi üveggyárat is — f. hó 12-én rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

A kereskedő ifjak február hó 3-án a honvédszenekar hangversenyével együtt bált rendeznek, mely iránt már most oly nagy az érdeklődés, hogy a karzati ülőhelyek jó része le van foglalva.

Pályázat visszavonás. A rimaszombati kir. törvényszéknel rendszeresített irnoki állásra 2353/1905. eln. szám alatt kibocsátott s a „Budapesti Közlöny” hivatalos lap 3., 4. és 5. számában megjelent pályázati hirdetményt a kir. igazságügyminiszter urnak 14093/905. I. M. E. szám alatt kelt rendelete folytán Kubinyi Aladár curiai bíró, a kir. törvényszék elnöke ezennel visszavonja.

Halálozás. Merényi Anna feleli vasuti állomási pénztárkezelő f. hó 16-ikán 57 éves korában meghalt, f. hó 18-án temették el.

Ménbeosztás. A helybeli m. kir. áll. mentelepen a fedeztetési állomásokra való beosztás f. hó 21-ikén ma megy végbe. Ez alkalomból ide érkeztek: Fadlallah El Hedad Mihály ezredes, babilnai ménes parancsnok és Perczel Dénes kapitány debreczeni h. parancsnok.

Rablás. Neuman helybeli bérkocsitulajdonos egyik kocsisa egy sühancz társaságában a Majom és Rimaszombati közötti úton egy Amerikából visszajött majomi illetőségű embert kirabolt. A tetteseket nyomban elfogták.

Új postaügynökség. A m. kir. kereskedelemügyi ministerium Lukovistye községbe postaügynökség felállítását engedélyezte.

Szerencsés vadász. Kern Adolf, a helybeli vadásztársaság tagja a mult héten 1 ózbakot, 7 nyulat, 2 fázánt és egy szépen fejlett rókat hozott terítékre.

Vigyázatlanság a fegyverrel. Pál József jánosii fiatal legény f. hó 9-én forgópisztolyát tisztogatta, de oly vigyázatlanul, hogy az elsült, s a löveg a legény hónaljában a bőr alá furdott, és hátul a bőr alatt megakadt. Másnap a kórházba szállították, hol a golyót eltávolították, s a fiatal embernek semmi baja sincs.

Vásár áthelyezés. A m. kir. kereskedelemügyi ministerium megengedte, hogy a balogi február hó 3-4-én tartandó országos vásár február hó 5-6-án tartassék meg.

Csőd Berger Adolf helybeli fiatal kereskedő ellen a csőd megnyitott. Tömeggondnok dr. Witt Sándor. A leltározás 3 nap óta folyik.

Megégett gyermek. Pongyelokon f. hó 8-án Kovács Maria nevű 3 éves kis leány, mikor anyja egy pillanatra kiment a házból, a kemenczéről magára rántotta a forró vízzel telt fazekat, s oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy f. hó 13-án a szerencsétlen kis gyermek meghalt. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely megindította a vizsgálatot, hogy nem terhel-e valakit gondatlanság vagy mulasztás vádjá.

Kaland a vadmacskával. Folyó hó 19-én a kora reggeli órákban a líkéri állomáson szolgálatot teljesítő Varga Simon pályáőr a vasuti kocsi alatt egy vadmacskát látott bujkálni. Az éber pályáőr kövekkel igyekezett a bestiát onnan elűzni, vesztére azonban, mert a macska a közeli fára, onnan pedig az ör hátra ugrott. A megrémült ember a macskát lerazta hátáról, mire az lábszárába harapott. A bátor ember nem vesztette el lélek-jelenlétét, kezével és lábával a fenevadat a sinekre szorította nyakánál fogva s addig fel sem engedte, míg párját ki nem lehette. A circa egy méter hosszú szép példányt Gedeon államvasuti főmérnök a helybeli főgymnasiumnak ajándékozta praeparálás céljából, a megmaradt pályáőrt pedig dr. Lichstein államvasuti orvos a budapesti Pasteur-intézetbe szállította fel óvatosságból.

Felvilágosításul. A máv. miskolczi üzletvezetőségétől vettük a következő sorokat: „A „Gömör-Kishont” című hetilap f. évi 1-ső számában közzétett „Panasz” című közleményre vonatkozólag tisztelettel értesítjük, hogy a vasuti üzletszabályzat 21. §. 5. pontja szerint elzárt váróhelyiségekkel vagy pályá előterekkel bíró állomásokon a pályaudvar belépti jegy a váróhelyiségben vagy a pályá előterre való belépéskor előmutatandó, és azok elhagyásakor átadandó. Ezen szabállyal szemben kivételt sem egyes állomásunkon sem pedig egyes utasokkal vagy csoportokkal szemben nem alkalmazhatunk, állomási főnökünk pedig a törvényerejű üzletszabályzatnak igyekszik érvényt szerezni akkor, midőn a belépti-jegy váltását szorgalmazza. — Az, hogy a pályaudvari jegyekből befolyó összegek mily célra fordítottak, — bár nincsen okunk tagadni, hogy tényleg nyugdíjintézetünk alapjaihoz csatoltatnak, — ebben az ügyben érdemileg szóba nem jöhet, mert a legnyomósabb érdekek: a nagyközönség vagyoni- és személybiztonsága teszik szigorú kötelességünké az a fölötti éber és erélyes örkődést, hogy nem utazó egyének a várótermekbe és perronokra be ne bocsáttassanak. — Miskolcz, 1906. január hó 15-én. Üzletvezető helyett:

Sztankóczy, főfelügyelő üzletvezető-helyettes.”

Erdőgazdaság szocialis alapon. E czimen Elek István m. kir. főerdész Borsod-, Gömör- és Hevesvármegyek természetű egyesületének gyűlésén felolvasást tartott, s ezen felolvasást röpirat alakban is kiadta. A csinos kiállítású kis füzetke mindvégig érdekes tartalmú. Szerző abban igen érthetően magyarázza meg, hogy a tulajdonjognak az erdőre, mint magánjogi tárgyra való kiterjesztése elhibázott, következményeiben káros az ország közérdekeire. — Bebizonyítja, hogy az erdő nem lehet magántulajdon, hanem fontos közgazdasági hivatásánál fogva köztulajdon az ország, a nemzet közvagyoná. — Kimutatja, hogy a nemzet ezen közvagyonát a jelenlegi tulajdonosok nem művelik az ország munkás és szocialis érdekeinek szemeltartásával, azt önző magánérdekeik kielégítésére kizsarolják, elfecsérik. Mindezek után javasolja, hogy az ezer, meg ezer birtokos között szétosztott erdők a törvény kötelező erejével ismét egyesíttessenek, s az erdőbirtokosok szövetségének adassanak át tulajdonjogilag, s az eddigi birtokosok pedig részjegyekkel kártalaníttassanak, mely részjegyek irányában az erdők jövedelméből osztalékot huznának, sőt egyes természetben élvezett haszonvételeket, mint a legeltetést, vadászatot stb. ezen részjegyek alapján is élvezhetnék. — Az igen érdekes kis füzet 1 koronáért kapható szerzőnél Egerben.

Sikos a járda. Megint panasz, hogy annyira sikos néhol a járda, hogy a járók-kelők testi épségük megóvása érdekében kénytelenek a szekérutra térni. Csak a közeli napokban történt, hogy a régi nagymérés előtt egy uriaszony esett el és szerencse, hogy lábait, vagy kezeit nem törte. Most már újlag is nagyon komolyan kérjük a rendőrség erélyes intézkedését.

Öngyilkos tanító. Pethő Antal lueskai ev. ref. tanító padlása gerendájára fölakasztotta magát. Öt gyermeket, áldott állapotban levő feleségét a legnagyobb nyomorban hagyta hátra. A szerencsétlen embert állítólag anyagi zavarok kergették a halálba.

Gyilkos bányamunkás. Lisinszki János bányamunkás a burdai bányában dolgozott néhány hónapig, majd átment a rákosi bányához, hol 2-3 hét óta járt rendszeren a bányába dolgozni. Vasárnap, f. hó 14-én a rákosi koresmában iddógált Lisinszki s este 10 órakor a bíró felhívására — miután a záróra bekövetkezett — a koresmából távoztak az emberek. Lisinszki is hazament s levetette ünnepi ruháját, azonban csakhamar mást gondolt, felöltötte a bányában viselni szokott munköltönyét és magához vevé forgópisztolyát elindult, hogy a koresmába visszamegy. Kedvese, kivel együtt él, nem akarta engedni, sőt dulakodtak is egymással, azonban az erőteljes férfi csakhamar legyőzte az asszonyt s elhatározásához híven visszament a koresmába. Itt az u. n. sőtésben tartózkodott Szabó Károly koresmáros, ki csak nem rég vette át a koresma kezelését. Lisinszki odalépett az elkerített sőtéshez s szó nélkül agyonlötötte a koresmárost. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely elrendelte a boncolást s 17 ikén ez meg is ejtetett Gazda Pál nagyörcezi albíró és dr. Mészáros István kir. ügyész jelenlétében dr. Zehery István és dr. Krcs Gyula orvosok által. A tettest letartóztatták s beszállították a kir. törvényszék fogházába. A vizsgálat folyik.

Felöklelte a bika. Mult héten Bákán J a k a b István majorosnak a bika nekiment s szarvával ugy megdöfte, hogy a sérült embert a szenvedett zúzódások következtében kórházba kellett szállítani.

Nyilvános köszönet és számadás. A pohorellai állami népiskola szegény tanulóinak 1905. évben befolyt a karácsonyfára 118 korona. Ebből kapott 40 koronáért 12 leánya különféle ruhadarabot, 18 korona 42 fillérért 12 fű gyermek-kalapot, s ezen kívül lábbelit kapott 7 gyermek 13 korona 70 fillérért, kabátot 1 gyermek 6 koronáért, tanszert az összes gyermekek 20 koronáért, a karácsonyfa díszítéséből, a mi 18 koronába került, minden egyes iskolás gyermekre bőven jutott. Tökésítettett jövő alkalomra 2 korona. — Fogadják mindazon nemesszívű jótékony adakozók, kik hozzájárultak e szép s magyarisító célhoz, legmélyebb hálánk kifejezését. — A rendezőség.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. Jólész. Kevés javítással, kívánságához képest közzöljük. Alkalomadtán kérünk arról a vidéki újdonságokat is. — Tárcazeikkét tárgyalmaz miatt akkor nem közölhetük, ez idő szerint pedig már lapunkban e kérdés további vitása tárgytalan.

Kiadó emeleti lakás.

A Kossuth Lajos- és Kmetti-utca sarkán lévő ház emeleti része, mely 5 tágas szoba, erkély, konyha, kamara, fürdőszoba, zárt folyosó, pincze stb. hozzátartozókkal együtt f. évi május hó 1-től bérebe kiadó. — Bérelni szándékozók forduljanak Hollósy József tulajdonoshoz.

Klenócson

a Vendéglőt biró társulat tulajdonát képező

„Nagy vendéglő”

1906. évi május hó 1-étől 3 egymásután következő évre igen jutányosan kiadó. Szóbelileg értekezhetni **Dániel Gyula** urnál **Klenócson**.
1-3

ELADÓ.

Bikközgön, a Kopaszka erdőben 70—80 hold területen levő **tölgy- és cserfa** — esetleg a talajjal együtt — szabadkézből eladó. Bővebb értesítést ad **Medveczky Sándor** kir. közjegyző Rimaszombatban.

Kiadó lakások.

Rimaszombat legnagyobb forgalmu vonalán, a **Deák Ferenc-utca 10. sz.** és **Fereny-utca 6. sz.** alatt lévő udvarban folyó évi május hó 1-től **több kisebb és nagyobb lakás** a legjobb karban, kedvező feltételek mellett bére kiadó. — Értekezni lehet:
3-* **Benyó Béla**, tulajdonossal.

Hirdetmény.

7. sz. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister az 1905. évi március hó 24. napján 16676. számú rendeletével a **Pohorella** nagyközségben emelendő

állami iskola és óvodának

építését 115779 korona 63 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok kivételének biztosítása céljából **1906. évi február hó 22-ik** napjának délelőtti 10 órájára **Pohorella** község házának helyiségében tartandó zart ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívhatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zart ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájára a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vetetni. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő banatpénz készpénzben vagy értékpapirokban csatolandó. A szoban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek **Pohorellán** a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.
Kelt **Pohorellán**, 1906. év január hó 10.

Kajaba Árpád, **Bjalik György**,
közs. jegyző. 1-3 biró.

Hirdetmény.

6851. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kallai Lajos** végrehajtónak kiskoru **Lukács Albina** végrehajtást szenvedő elleni 4537 korona tőke, ennek 1902. évi november hó 30-ik napjától járó 6% kamata, 88 korona 30 fillér per, 43 korona 60 fillér végrehajtási kérvényi, 42 korona árverési kérvényi, 22 korona 70 fillér jelen kérvényi és a még felmerülő költségek kielégítése, az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 156. §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területen levő **Radnot** községben fekvő s a kisk. **Lukács Albina** radnoti 430. sz. tjkvben foglalt 1833. hrszámú beitelkére, 158. sz. a. házára és gőzmalmára 907 koronában megállapított kiállítási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1906. évi február hó 5-ik napjának d. e 10 óráját** **Radnot** községébe a községi biro házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 90 kor. 70 fillér készpénzben, vagy az 1881. évi 60 t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1 en 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt oadeképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60 t. cz. 170. §-a értelmében banatpénzben a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1905. évi december hó 22. én.
Pongrácz, kir. tszéki biró.

Bérbeadó lakások.

A rimaszombati ev. ref. egyház tulajdonát tevő, régi **gimnáziumi épületben**, az első emeleten, **két igen kényelmes**, már teljesen kész **lakás bérbeadó**; valamint a **Szűjjártó-utczában**, a **20. szám** alatt fekvő **kantori lakás** s az alatta levő **két külön szoba**.

A jelzett **kantori lakás örök áron** is eladó.

Mind a venni, mind a bérleni kívánóknak alólírt bővebb felvilágosítással szolgál.

4-* **Baksay István**, egyh. főgondnok.

Eladó szőlő- és gyümölcs-telep.

Füleken 14 hold területből álló szőlő- és gyümölcs-telep igen előnyös ár mellett eladó. — Felvilágosítást nyújt:
3-3 **Özv. Alk Fereny**né Losonczon.

Hirdetmény.

415. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyrőcei kir. járásbíróságnak 1904. évi V/359. számú végzése következtében **ifj. dr. Institórisz Endre** ügyvéd által képviselt **Nyustyai Takarékpénztár** javára **Szkalos Andras és társai** ellen 147 korona s járuléka erejéig 1904. évi nov. hó 14. én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1628 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök, házibutorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyrőcei kir. járásbíróság 1905. évi V. 479/5. számú végzése folytán 147 korona tőkekövetelés, ennek 1902. évi március hó 7-ik napjától járó 8%-os kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 84 kor. 90 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig **Poprócsan** s folytatva **Ratkón 1906. évi január hó 30-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyrőcén, 1906. évi január hó 12. én.

Holló Arzén, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó lakás, eladó ház.

Az **Andrássy-út 23. sz.** alatti ház emeleti része, mely 5 szoba, elő- és fűrdőszoba, konyha, kamra, pincze, kert és egyéb hozzátartozandókkal **1906. év május 1-től bére kiadó**, — illetve az egész ház, nagy kerttel **örök áron is eladó**.

Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonos, **Pitta Lipót** építésszel. 5-6

Hirdetmény.

564. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi KX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszéknek 1905. évi Sp. III. 507. számú végzése következtében **dr. Ferbstein József** ügyvéd által képviselt **az első magyar általános biztosító társaság** javára **Tornyos Györgyné** ellen 232 kor. 66 fill. s jar. erejéig 1905. évi november hó 27. én fogantatott kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 14209 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: búrok, lovak, kocsik, szekerek, gépek, juhok, sertések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróság 1905. évi V. 284/2. számú végzése folytán 232 kor. 66 fillér tőkekövetelés, ennek 1905. évi május hó 26. ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 95 kor. 02 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig **Détárben**, alperesnél leendő eszközölésére **1906. évi január hó 22-ik napjának** délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécen, 1905. évi decz. hó 28. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szeoskavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.
Répvágókat és tengerimorzsolókat.
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket.
Olajmag-zúzókat, — továbbá örlő és daráló malmokat,

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, malom- és szeszgyár-berendezéseket stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

